

Θέση – Αντίκρουση

Δραστηριότητες

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

**Με ποιον τρόπο οργανώνεται ο λόγος στο απόσπασμα που ακολουθεί;
Για ποιον λόγο, κατά τη γνώμη σου, ο συντάκτης έκανε αυτή την
επιλογή;**

[§1] Οι αποκρίσεις που ερμηνεύουν το τρομερό φαινόμενο της απόρριψης του παρελθόντος είναι ποικίλες. Άλλοι μας λένε πως αρνούμενοι το παρελθόν μας πραγματοποιούμε την αξία της ελευθερίας. Και λησμονούν πως η ελευθερία έχει κανόνες που σήμερα έχουν καταργηθεί.

[§2] Μας λένε ακόμη πως το παρελθόν αυτό ήταν κίβδηλο και πως πρέπει κάποτε, σε μια εποχή επαναστατική όπως η δική μας εποχή, να ανανεωθεί η ζωή αναβαπτιζόμενη σε αυτό που είναι αλήθεια. Πώς συμβαίνει, όμως, να θεωρείται σήμερα ως αληθινό ό,τι είναι βλάσφημο για τον άνθρωπο, αγενές, απρεπές, ανήθικο και βάρβαρο; Η καλοσύνη, λοιπόν, και η εντιμότητα δε δικαιούνται να συμπαρακαθήσουν στην τράπεζα της αλήθειας, και μάλιστα επικεφαλής;

[§3] Υπάρχει και μια άλλη ερμηνεία: Πάμε προς τη δημιουργία ενός νέου τύπου ζωής. Η απόκριση έχει μιαν εγωιστική αφέλεια μοναδική. Η Ιστορία ως τώρα γνώρισε πολλούς τρόπους ζωής –αλλιώς ζούσε ο αρχαίος Έλληνας, λ.χ., αλλιώς ο Βυζαντινός, αλλιώς ο Ευρωπαίος του Μεσαίωνα, αλλιώς ο προπολεμικός άνθρωπος. Αλλά όλοι αυτοί οι νέοι τρόποι- εκδοχές της ζωής, δεν αρνούνταν το παρελθόν. Απλούστατα, ασκούσαν το πρωταρχικό ανθρώπινο χρέος να κρίνουν αυτό το παρελθόν και να τοποθετούνται υπεύθυνα και δημιουργικά αντίκρου του. Σήμερα, αντίθετα, ζούμε σ' εποχή άκριτης απόρριψης των πάντων. Με τι προζύμι θα πλαστεί η νέα αυτή, η πολυθρύλητη ζωή;

Τσιρόπουλος, Κ.Ε. (1992). *Αυτοψία της εποχής*. Αθήνα: Οι Εκδόσεις των Φίλων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2

Ποιος είναι, κατά τη γνώμη σου, ο σκοπός για τον οποίο γράφτηκε το απόσπασμα που ακολουθεί; Πώς ο τρόπος με τον οποίο οργανώνεται ο λόγος υπηρετεί τον σκοπό αυτό;

Όσοι έχουν να κάνουν με σημερινούς Νέους, όλων των ηλικιών, νομίζω ότι είναι υποχρεωμένοι να μάθουν τη «γλώσσα» τους και να τους μιλούν στη «γλώσσα» τους. Διαφορετικά θα είναι αδύνατη η συνεννόηση μαζί τους. [...]

Αντιτείνουν μερικοί:

– Πώς να συζητήσει κανείς με τα σημερινά «οργισμένα Νιάτα»; Για να συνεννοηθείς μαζί τους, πρέπει να υποχωρείς στις αξιώσεις τους, να τους λες διαρκώς ναι. Διαφορετικά, γίνεσαι εχθρός τους. Πόσο λίγο γνωρίζουν τον νέο άνθρωπο, εκείνον που δεν «ωρίμασε», δεν σταθεροποιήθηκε ακόμα, όσοι διατυπώνουν αυτή την αντίρρηση. Από το 3ο έτος της ηλικίας περίπου, όταν – όπως έχει παρατηρηθεί– το παιδί αντιδρά έντονα στη βούληση των «μεγάλων» και από πείσμα κάνει το αντίθετο απ' ό,τι το προστάζουν, ο Νέος είναι ένα βασανιστικά αβέβαιο, διαρκώς ταλαντευόμενο πλάσμα που αγωνίζεται να ανακαλύψει και να παραδεχτεί τον «εαυτό» του. Μέσα στην ανασφάλεια που αισθάνεται και την αδυναμία του να αναμετρηθεί γενναία με τους «μεγάλους», ιδρύει και ορθώνει το «εγώ» του με την αντίδραση, με το «όχι» σε κάθε είδος πίεσης απ' «έξω». Η άρνηση λοιπόν είναι το κλίμα του, το καταφύγιο της σωτηρίας του. Με την άρνηση θέλει να δηλώσει ότι είναι και αυτός ένα πρόσωπο αυθυπόστατο. Το «όχι» του όμως γίνεται αποτελεσματικό, όταν συναντήσει ένα άλλο «όχι» –την απόφαση, όχι τόσο του ομήλικου όσο του ισχυρότερου, του «μεγάλου», να μην υποχωρήσει γιατί κατά την κρίση του και προς το συμφέρον του απρόθυμου να συμμορφωθεί «μικρού» δεν πρέπει να υποχωρήσει.

Παπανούτσος, Ε.Π. (1976). Προβλήματα ανατροφής. Στο *Η παιδεία: το μεγάλο μας πρόβλημα*. Αθήνα: Δωδώνη.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3

Με ποιον τρόπο οργανώνεται ο λόγος στην παράγραφο που ακολουθεί; Για ποιον λόγο, κατά τη γνώμη σου, ο συντάκτης έκανε αυτή την επιλογή;

Κατά καιρούς αναπαράγεται η αντίληψη ότι οι ξένες λέξεις μπορούν να αλλοιώσουν την ενότητα μιας γλώσσας και να οδηγήσουν στην εξαφάνισή της. Οι γλωσσολόγοι, ωστόσο, θεωρούν ότι κάθε πρόβλεψη για οποιαδήποτε γλώσσα έχει πολύ σχετική αξία. Οι γλώσσες δεν είναι θνητές, δε συμπεριφέρονται όπως οι βιολογικοί οργανισμοί, ώστε να φυτρώνουν, να ανθίζουν και ύστερα να μαραίνονται. Δεν υπήρξε ποτέ στην ιστορία το φαινόμενο να απωλεσθεί μια γλώσσα από τα δάνεια του λεξιλογίου που αποτελούν μέρος της φυσικής της αλλαγής. Άλλωστε, θεωρητικά ούτε υπάρχει ούτε μπορεί να υπάρξει γλωσσική διαδικασία μεταλλαγής που να οδηγεί στην απώλεια μιας γλώσσας.

Φραγκουδάκη, Α. (1999). *Γλώσσα και ιδεολογία*. Αθήνα: Οδυσσέας.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Σχεδιασμός – Δημιουργία: Αγγελάκος Κωνσταντίνος, Μαγγανά Αναστασία,
Πασσάς Ιωάννης, Χριστόπουλος Δημήτριος

Ημερομηνία ανάρτησης: 10/04/2025

Έκδοση: v1.0

ΕΡΓΟ / ΠΡΑΞΗ: ΜΗΤΡΩΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ, ΟΠΣ 5190849, ΙΕΠ, ΕΣΠΑ 2021-2027